

Україна

30

Харків
«ФОЛІО»
2021

ВСТУП

Форум «Україна-30», ініціатива створення якого належить Президенту України Володимирі Зеленському, є дискусійним майданчиком, на якому представники влади всіх рівнів, експертного середовища, громадянського суспільства та міжнародної спільноти піднімають низку проблем, які потребують виважених рішень.

Він — можливість змінити Україну на краще, і існує для пояснення позицій різних сторін, логіки в ухваленні ініціатив, пошуку тактик та стратегій у розробці дорожніх мап з питань, що розглядає форум.

І це планування майбутнього України вже сьогодні з використанням досвіду найкращих представників різних країн, які хочуть розділити з нами власні вміння та напрацювання з того чи іншого питання.

Зібрання учасників форуму відбувається щотижня, починаючи з лютого 2021 року. Серед тем, які форум бере до обговорення, є інфраструктурні плани, питання здоров'я нації, децентралізація, судова реформа, інвестиції, енергетика та багато інших — перелік тем збільшується (слідкуйте за нашими оновленнями).

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ «УКРАЇНА-30. КОРОНАВІРУС: ВИКЛИКИ ТА ВІДПОВІДІ». 8—10 лютого 2021

Перший день Всеукраїнського форуму

8 лютого почався Всеукраїнський форум «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді». Це перший із 30 форумів, які провела держава, з метою створити спільний майданчик для представників української влади, Європейського Союзу та міжнародних організацій для обговорення найболючіших тем.

Глобальним підґрунтям форуму з першого дня стала найактуальніша тема: «**Коронавірус: виклики та відповіді**».

Пандемія стала головним масштабним викликом для людей у XXI столітті. Вона створила безпрецедентні загрози для людського життя та здоров'я. Вона завдала удару світовим економікам. Вона змінила спосіб нашого життя й спілкування. На тлі цих змін в суспільствах всіх країн назріло чимало складних питань, які потребують відвертої розмови. Не є виключенням й Україна.

Мета форуму — дати відповіді українському суспільству на ці питання. Адже для нашої країни боротьба з вірусом є питанням національної безпеки. Це — головний пріоритет влади на 2021 рік.

COVID-19. Завдання Форуму:

- Провести інклюзивний діалог влади та суспільства щодо боротьби з пандемією;
- Продемонструвати рівень готовності влади для подолання пандемії;
- Визначити стратегію та план дій щодо вакцинації як основного пріоритету влади на 2021 рік;
- Продемонструвати рівень міжнародної співпраці та партнерства з ЄС у боротьбі з COVID-19;
- Збільшити довіру до вакцинації як основного шляху повернення до нормального життя та відновлення економіки;
- Забезпечити більший доступ українців до коректної інформації щодо вакцинування, протидіяти дезінформації та фейкам.

У обговоренні викликів та пошуках відповідей на цьому форумі Офіс Президента,

Уряд, представники Верховної Ради об'єднують зусилля з міжнародними експертами, представниками урядів провідних держав, ВООЗ, ЮНІСЕФ та Агентством США з міжнародного розвитку (USAID).

Ведучий: Співзасновник «Громадське радіо» Андрій Куликов. Доповідачі: Володимир Зеленський, Президент України; Тедрос Адханом Гебреесус, Генеральний директор Все-

світньої організації охорони здоров'я; Урсула фон дер Ляен, Президентка Європейської комісії; Світлана Ковальчук, Виконавча директорка Ялтинської Європейської Стратегії (YES); Ольга Стефанішина, віце-прем'єр-міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України; Дмитро Кулеба, міністр закордонних справ України, Матті Маасікас, посол ЄС, Голова Представництва ЄС в Україні; Крістіна Квін, тимчасова повірена у справах США в Україні; Едвард Лукас, журналіст, старший віце-президент Центру аналізу європейської політики; Максим Степанов, міністр охорони здоров'я України тощо.

Всеукраїнський форум «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді» — це майданчик для діалогу, у якому представники української влади обговорюватимуть план дій уряду у 2021 році — заходи для відновлення економіки, допомоги населенню та співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями. Форум тривав за підтримки Всесвітньої організації здоров'я, UNICEF та Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), та відбувався із дотриманням усіх карантинних норм.

Другий день Всеукраїнського форуму

9 лютого 2021 року в Києві пройшов другий день Всеукраїнського форуму «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді».

Головна ідея — «Рецепт для оздоровлення української економіки, трансформація освіти і наполегливість».

У заході взяли участь Прем'єр-Міністр України Денис Шмигаль, представники Уряду, Верховної Ради та бізнесу, за підтримки Всесвітньої організації здоров'я, UNICEF та Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

Відкриваючи першу сесію, Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль доповів про результати роботи у боротьбі з COVID-19: «Україна має один з найменших відсотків летальності серед країн Європи. Це теж досягнення нашої медичної системи, вдячність нашим лікарям, які якісно та вчасно розробили протоколи лікування. В перші місяці карантину, який пережила Україна, за який ми заплатили падінням економіки, як і більшість європейських країн, лікарі зрозуміли, що таке коронавірус, як його правильно лікувати, рятувати життя, а не погіршувати ситуацію». Він додав, що рівень летальності від коронавірусу в Україні становить 1,8—1,9 %.

Прем'єр-міністр також назвав три пріоритети подолання пандемії коронавірусу. «Подальша стратегія — це посилення медичної системи, збільшення фінансування, спеціальні фонди, обладнання, навчання лікарів, — підкреслив Денис Шмигаль. — Другий напрямок нашої стратегії — це карантинні заходи, а третій — вакцинація». Він підкреслив, що у складний період пандемії уряд також надаватиме підтримку малому і середньому

бізнесу в рамках програми «Доступні кредити 5—7—9 %», здійснюватиме боротьбу із безробіттям та допомагатиме вразливим верствам населення.

Рецепти для оздоровлення економіки

Свою чергою, Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігорє Петрашко зазначив, що попри складний період, падіння ВВП зупинилося у четвертому кварталі минулого року: «Починаючи з червня 2020 року карантинні обмеження почали послаблюватися, ми склали в травні макропрогноз і очікували падіння ВВП на рік на рівні 4,8 %. За останніми даними, падіння склало 4,2 %.»

За словами Міністра, позитивну динаміку продемонструвала будівельна галузь. Вдало переживає коронакризу сфера торгівлі, вантажного транспорту, що є індикатором економіки.

Натомість найбільше від пандемії постраждали галузі культури і туризму. За словами Міністра культури та інформаційної політики України Олександра Ткаченко, аби виправити ситуацію, працівникам креативної індустрії надали грантову допомогу у 1 млрд грн.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко зауважив, що за результатами минулого року у сільському господарстві намітилися позитивні тенденції.

Водночас перед підзвітним йому відомством постали нові виклики:

«У 2021 році, у «ковідний» період, для нас ключовими базисами є впровадження повноцінного інституту агрострахування, забезпечення національного проекту зрошення та меліорації, формування національної стратегії з відновлення тваринництва», — наголосив він.

Перший заступник Голови Верховної Ради України Руслан Стефанчук наголосив, що у рамках плану діяльності на 2021 рік народні депутати працюватимуть над проектами законів, що стосуються зміни економічного вектору.

Про міжнародний аспект впливу коронавірусу на економіку сказав Керівник апарату, головний радник Генерального директора СОТ Тім Йенд.

«Нам треба розуміти важливість світової торгівлі як інструменту, який допоможе вийти з пандемії та стимулюватиме позитивну динаміку в торгівлі, обміні вакцинами й виходу з кризи», — підкреслив він.

Подолання удару епідемії

Учасники третьої сесії поділились баченням, як бізнесу протистояти коронакризі. Заступниця Міністра цифрової трансформації України Валерія Іонан розповіла, що держава допомагає бізнесу адаптуватися до змін та прискорювати процеси диджиталізації. Саме на це спрямована платформа «Дія. Бізнес». У відповідь представники бізнесу подякували уряду за оперативну реакцію на виклики пандемії.

Натомість Технічна керівниця програми ВООЗ щодо COVID-19 Марія Ван Керхове наголосила, що успішна вакцинація допоможе бізнесу скоріше відновитися. Вона додала, що в рамках ініціативи COVAX процес розробки, виготовлення і розповсюдження вакцин було прискорено:

«Ми вивчаємо всі варіанти, як вірус передається і думаємо про потенційну діагностику, терапевтичні заходи та вакцини. Вакцини зараз розробляються і виробляються, і ми дивимось, як вони реагують на

нові варіанти вірусу».

До речі, позитивних новин про вакцину в Україні стає дедалі більше. 11 лютого очікується перша подача документів на реєстрацію вакцини Pfizer в Україні. У нашій державі будуть використовувати виключно зареєстровані вакцини, їх має дозволити ВООЗ. На цьому наголосив Заступник Міністра охорони здоров'я України Віктор Ляшко: «Вакцинація в Україні проти COVID-19 буде добровільною і безоплатною для всіх. Ми забезпечимо таку можливість для усіх бажаючих старше 18 років».

Навчання у 2021 році: як швидко Україна пристосовується до змін

На сесії, присвяченій освіті, обговорювався швидкий перехід до дистанційного навчання, нав'язаний коронакризою. Окрім представників влади (Сергія Шкарлета, Сергія Бабака та Сергія Колебошина) у цій сесії брав участь Василь Дяків, переможець національної премії Global Teacher Prize Ukraine 2020, а також Керівник практики з питань освіти у Європі та Центральній Азії Світового банку Гаррі Патрінос.

Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет розповів про кроки уряду із підтримки освітнього процесу під час карантину, а також поділився планами для якнайшвидшого впровадження онлайн-освіти: «Коли коронавірусна інфекція зробила неможливим офлайн-завдання, перші кроки, які були зроблені, — це популяризація і винесення освітнього процесу в онлайн-режим. Це телеуроки, формування можли-

востей спілкування онлайн викладача і здобувача освіти. Кроки, спрямовані на розробку певних методичних матеріалів, певних рекомендацій щодо організації змішаного та дистанційного навчання», — наголосив Міністр.

Сергій Шкарлет прозвітував, що завдяки спільній роботі уряду і парламенту вдалося розподілити 3,2 мільярда освітньої субвенції минулих років на забезпечення засобами дезінфекції і засобами протидії коронавірусній інфекції навчальні заклади.

Сергій Бабак, голова парламентського комітету з освіти, науки та інновацій, говорив про необхідність підвищення зарплат учителям: «До кінця року заробітні плати вчителів будуть підвищені на 30 %. Наступного року теж будемо продовжувати збільшення заробітних плат, бо вчитель повинен отримувати гідну зарплату».

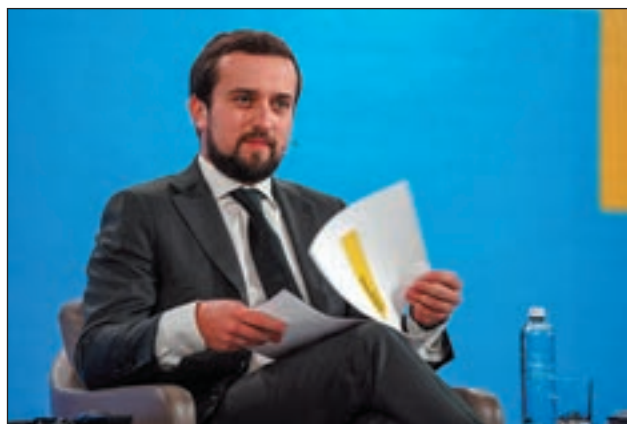
Сергій Колебошин розповів про кроки для покращення середньої освіти. За його словами, Президент активно долучився до розв'язання цього питання».

«Сьогодні вперше за роки незалежності президент створив і підписав консультативну раду з питань розвитку середньої освіти. Фокус націлений на найбільшу в системі освіти за обсягом ланку. Діти важливі, вчителі важливі, знання та компетенції важливі. Ми всі, хто тут сидимо, є інструментами, які налаштовані, щоб ця важливість була максимальною».

Регіони проти вірусу

Дискусія завершилась круглим столом, присвяченим боротьбі з пандемією в регіонах України. Учасники, зокрема представники Чернівецької та Львівської областей, обговорили кроки, які вони зробили проти пандемії до теперішнього часу, підготовку до вакцинації населення і перспективи відновлення після COVID. Зокрема, очікується, що Україна розгорне ще 4250 пунктів вакцинації та 600 мобільних бригад вакцинації по всій країні.

На сьогодні в Україні зайнято не більше 50 % ліжок для хворих на COVID-19, поінформував заступник керівника Офісу Президента України Кирило Тимошенко: «Ми координуємо роботу з очільниками областей і робимо, щоб більше ніж 50 % ліжок не були зайнятими. Обласні державні адміністрації контролюють, щоб у всіх лікарнях був необхідний запас ліків. Три місяці тому кожному очільнику обласної державної адміністрації було дано завдан-

ня, щоб 100 % медиків, це була пряма вказівка Президента, повинні бути забезпечені страхуванням. Ми це змогли зробити».

Міністр розвитку громад та територій України Олексій Чернишов резюмував, що наразі лише спільними зусиллями вдасться тримати ситуацію під контролем: «Офіс президента спільно з урядом мобілізували всі можливі сили, щоб протистояти загрозі, спираючись на світовий досвід і використовуючи знання українських медичних фахівців, що дало змогу день за днем брати ситуацію під контроль».

Третій день Всеукраїнського форуму

10 лютого завершився Всеукраїнський форум «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді». Актуальні питання завершального дня:

- прискорення цифровізації,
- подолання дезінформації,
- Крим та Донбас у боротьбі з пандемією.

Третій день Всеукраїнського форуму «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді» пройшов у пошуку точок зростання, які зумовила пандемія, зокрема у диджиталізації країни. Крім того, відбулась дискусія щодо дезінформації в умовах пандемії, а також ситуації з коронавірусом в тимчасово окупованому Криму та на непідконтрольній частині Донбасу.

Інновації в умовах пандемії: плани та підсумки

У першій сесії третього дня зустрілися представники сфери інновацій. Вони принесли гарні новини — Україна активно диджиталізується і пандемія суттєво пришвидшила цей процес. Утім, все одно перед державою ще стоїть чимало викликів, зокрема розв'язання питання з паспортами вакцинації.

У своєму виступі Віце-прем'єр-міністр — Міністр цифрової трансформації України

Михайло Федоров — підкреслив, що під час коронавірусу у п'ять разів збільшилася кількість користувачів державними послугами онлайн. Наприклад, за рік застосунком «Дія» — єдиним порталом державних послуг, — скористалися більш як 10 мільйонів українців. Натомість, освітні онлайн-курси від portalу «Дія. Цифрова освіта» подивилося вже 500 тисяч людей. І це далеко не весь пе-

релік інноваційних проектів, які наразі активно розвиває держава.

Успішний процес диджиталізації України відзначили й за кордоном. Михайло Федоров повідомив, що міжнародні організації зацікавилися унікальним проектом допомоги підприємцям.

«МВФ навіть хоче, щоб ми поширили цей досвід на весь світ. Це виплати підприємцям та співробітникам у розмірі 8 тисяч гривень. Це можна було зробити через додаток у два кліки, — розповів Михайло Федоров. — Система сама розуміє, що ви підпадаєте під певні критерії, а ви вводите номер картки і отримуєте через кілька днів послугу».

Надзвичайний та Повноважний Посол Естонської Республіки в Україні Каімо Кууск сказав, що радий співпрацювати з Україною та взагалі пишається успіхами нашої держави. Він підкреслив, що коли країні вдається зловити імпульс інновацій, стає легше розвиватися і знаходити абсолютно нові рішення.

Активний перехід на дистанційну роботу говорить про швидку адаптацію України до нових умов, спричинених пандемією, зазначає Віце-президент компанії IT-Integrator Надія Омельченко. Вона розповіла, що близько 40 % бізнесу працюватиме у змішаному форматі, поєднуючи дистанційну роботу та роботу в офісі.

Спікери також зійшлися на думці, що дуже важливо спрямувати процес цифровізації на кампанію вакцинації. Наразі Мінцифри та МОЗ спільно працюють над можливістю запису через портал та застосунок «Дія» українців, які планують вакцинуватися. Він допоможе спрогнозувати реальний попит не лише на рівні регіонів, а також — на рівні районів кожного міста. Це дозволить спрогнозувати логістику вакцини і процес запису на конкретну дату.

Довідас Віткаускас, Керівник проекту Європейського Союзу «PRAVO-Justice», своєю чергою наголосив на необхідності стандартизованого підходу до підтвердження вакцинації від COVID-19, який був би спільним для країн світу: «Багато країн, у тому числі — Євросоюзу, створили певні переваги для людей, які вже вакциновані. Якщо ви перетинаєте кордони, то не треба самоізолюватися. Але проблема — як довести, що ви вакцинувалися. Поки що це не врегульовано, не регламентовано, кожна країна це робить на свій лад. Ізраїль та Ісландія вже випускають паспорти вакцинації, абсолютно офіційні документи, посвідчені владою», — зауважив він.

Крим та Донбас проти вірусу: виклики перед окупованими територіями

Окрему дискусію учасники форуму присвятили обговоренню боротьби з пандемією на непідконтрольних територіях. Ігнорування з боку російської влади та неможливість

отримати підтримку з української сторони ставлять ці регіони перед багатьма обмеженнями та створюють численні загрози, у тому числі — життю.

Міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков зазначив, що смертність від коронавірусу на окупованому Донбасі найвища у світі — майже 9 %. Він наголосив, що Росія використовує пандемію як інструмент гібридної війни.

«На початку Росія намагалася домогтися зняття санкцій і легалізувати тимчасову окупацію Криму, тому до різних країн вони надсилали так звані «гуманітарні війська радіохімічного та біозахисту», — сказав Резніков. — «Навесні ми спостерігали накопичення військ на Донбасі, які свідчили про так звану «гуманітарну інтервенцію» під приводом захисту населення. Тобто, вони мали офіційно увійти та ввести частину свого радіохімічного та біозахисту з Південного військового округу Російської Федерації, а за ними частини забезпечення і війська».

Вице-прем'єр-міністр також повідомив, що офіційний сайт Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України був офіційно заблокований в Росії за поданням Роскомнагляду та Генеральної прокуратури Російської Федерації. За словами Резнікова, це перший прецедент, коли офіційний урядовий сайт іншої країни блокується в Російській Федерації за розповсюдження правди.

І це не єдине право, яке Росія обмежує на окупованих територіях. Так, влада Російської Федерації в Криму непропорційно обмежила перетин людьми кордону під час пандемії коронавірусу. Про це заявила Голова Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні Матільда Богнер:

«Прикордонна служба ФСБ не дозволяє жителям Криму, у яких є і російський, і український паспорти, використовувати український паспорт, коли вони мають бажання поїхати до української території», — сказала Матільда Богнер, нагадавши, що приблизно 30 тисяч жителів Криму не мають російського громадянства.

Про складнощі українських громадян в Криму говорила й Ольга Скрипник, голова правління Кримської правозахисної групи. Вона стверджує, що Російська Федерація нехтує цінністю людського життя. Крім того, Росія не виконує деякі свої зобов'язання як член ООН та Ради Європи. І взагалі у Кримській правозахисної групи є всі підстави говорити, що певні дії Російської Федерації створюють загрози для життя.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Всеукраїнський форум «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді». 8—10 лютого 2021 р.	5
Всеукраїнський форум «Україна-30. Коронавірус: виклики та відповіді» «Справедливі тарифи та енергетична незалежність України». 15—17 лютого 2021 р.	17
Всеукраїнський форум «Україна-30 : Інфраструктура». 22—24 лютого 2021 р.	29
Всеукраїнський форум «Україна-30. Розвиток правосуддя». 1—3 березня 2021 р.	45
Всеукраїнський форум «Україна-30. Культура. Медіа. Туризм». 9—12 березня 2021 р.	51
Всеукраїнський форум «Україна-30. Малий і середній бізнес та держава». 17—19 березня 2021 р.	63
Всеукраїнський форум «Україна-30. Безпека країни». 11—13 травня 2021 р.	69
Всеукраїнський форум «Україна-30. Цифровізація». 17—19 травня 2021 р.	79
Всеукраїнський форум «Україна-30. Земля». 24—26 травня 2021 р.	89

Всеукраїнський форум «Україна-30. Освіта і наука». 31 травня — 2 червня 2021 р.	97
Всеукраїнський форум «Україна-30. Екологія». 7—9 червня 2021 р.	105
Всеукраїнський форум «Україна-30. Економіка без олігархів». 14—16 червня 2021 р.	113
Всеукраїнський форум «Україна-30. Здорова Україна» 22—24 червня 2021 р.	119
Всеукраїнський форум «Україна-30. Міжнародна політика». 5—7 липня 2021 р.	127
Всеукраїнський форум «Україна-30. Гуманітарна політика». 13—14 липня 2021 р.	133
Всеукраїнський форум «Україна-30. Трудові ресурси». 20—21 липня 2021 р.	139
Всеукраїнський форум «Україна-30. Децентралізація». 28—29 липня 2021 р.	143
Всеукраїнський форум «Україна-30. Імідж України». 2—4 серпня 2021 р.	147